

Troškovi i porezi

Ova opcija se koristi za unos troškova i poreza koji se direktno odnose na tekuću kalkulaciju. Unose se razni troškovi nabavke, skladištenja i slično. Takođe, na isti način se unose carinski troškovi, akciza, razne takse i slično. Kolona F označava da li se stavka odnosi na osnovnog dobavljača (onaj koji je naveden u zaglavlju osnovnog dokumenta). Kolona TIP označava vrstu stavke kod daljeg knjiženja. Ukoliko korisnik nema pravo na odbitak prethodnog poreza, treba koristiti komandu "-" kojom se dobija oznaka "-" koja označava stavku na kojoj nema odbitka poreza. Dejstvo se poništava komandom "+".

Kolona RAS označava metod raspodele koji će se koristiti kod alociranja troškova na artikle. U kolonu OPIS unosi se opis dodatne stavke. VREDNOST BP je iznos u dinarima, bez PDV-a. POREZ je oznaka poreza, a IZNOS PDV je iznos poreza. OZNAKA je jedna od oznaka koje se definišu u tabeli oznaka (kasnije se koristi kod automatskog kontiranja dokumenata). Kod troškova ulaza imaju značenje vrste troška.

Svaka stavka ima posebne kolone POREZ i VREDNOST POREZA. Tu se unosi prethodno plaćeni porez i njegova tačna vrednost. Program će samostalno izračunati vrednost poreza prilikom ulaska u stavke artikala (dobićete obaveštenje), ali se on može korigovati ukoliko je došlo do određenog odstupanja.

U ovu tabelu se unose i prethodno plaćeni porezi po unosu artikala. Kada se unose artikli, program računa koliki je prethodno plaćeni porez i to upisuje u ovu tabelu.

TROŠKOVI I POREZI..									
F	PDV	POZ	RAS	OPIS	VREDNOST BP		POREZ	VREDNOST POR	OZN
• 8a.2				Art Porez P20	0,00		P20	2.000,00	
8a.2				Vre Transport	1.300,00		P20	260,00	

Preostale kolone PARTNER i DOKUMENT imaju značenje kod unosa troškova kod ulaznih faktura. Tada se stavke koje nije fakturisao dobavljač na koga se vodi osnovni dokument mogu "usmeriti" na drugog dobavljača. Prva kolona "F" označava da li se trošak u zadatom redu pridružuje osnovnom dokumentu ili se samostalno knjiži. Na primer, ako se unose transportni troškovi koje NIJE izvršio dobavljač na koji se odnosi dokument, treba skinuti oznaku sa stavke. U ovoj tabeli se koriste sledeće komande:

F2 - Upis nove stavke. Može se koristiti i taster SPACE.

Sh-F2 - Upis nove stavke kros formu koja dozvoljava bruto ili neto unos.

F3 - Brisanje stavke.

F6 - Formiranje dinarske cene na osnovu devizne.

F7- Služi za obračun carine i upis stavke na kojoj je ukupna vrednost carine za sve artikle.

F8 - Služi za generisanje **ekološke takse** po artiklu. Automatski se otvara tabela sa listom artikala na koje se plaća taksa. Inicijalno se za svaki artikal automatski obračunava ekološka taksa, a po potrebi se svaka vrednost može korigovati. U tabeli su prikazani pomoćni podaci koji

omogućavaju kontrolu izračunate eko takse: PDV, carina, itd. Kada se tabela zatvori, generiše se posebna stavka sa ukupnim iznosom takse. Kasnije se ova vrednost može izmeniti komandom F4. Ekološka taksa se računa u zavisnosti od tarife i carine.

- Na primer, tarifa 18 podrazumeva računanje 10% na PDV čija je osnovica nabavna vrednost sa carinskim troškovima. Ako je nabavljen artikal koji ima carinsku tarifu 15% i ima nabavnu vrednost od 1.000 din, račun je: $1.000 + 15\% = 1.150$ din. Na to se računa PDV od 20% i dobija se 230 din. Taksa je 10% od iznosa PDV, što iznosi tačno 23 dinara.

U polje TIP se upisuje način kalkulacije troška u cenu robe:

- VREDNOST označava da se trošak raspoređuje proporcionalno vrednosti robe: skuplji artikli dobijaju veći trošak, a jeftiniji manji. Na primer, ako je trošak 110 dinara, a uneti su artikli:

SARDINE 100 x 10 dinara

ČOKOLADA 20 x 5 dinara

prva stavka ima jedinični trošak od 1 dinara, a druga od 0.5 dinara, jer je jeftinija.

- KOLIČINA označava raspodelu po komadu - svi artikli se ravnomerno opeterećuju.

- TEŽINA je raspodela po težini artikala. Koristi se podatak o bruto težini svakog artikla, na osnovu čega se pravi raspodela troška.

- STAVKE znači ravnomernu raspodelu po stavkama dokumenta.

- PROCENTUALNO je specijalan metod u kome se trošak može rasporediti u tačno definisanom odnosu na artikle. Da bi se iskoristio ovaj metod, mora se tasterom F4 zadati procentualna raspodela po artiklima.

- CARINA se koristi za raspodelu carine. Tu se svaka stavka može opteretiti procentualno, kao i u prethodnom slučaju, ali se kao osnovica uzima nabavna vrednost. I u ovom i u prethodnom slučaju se osim procenta može zadati i apsolutni iznos. Ako su prethodno za svaki artikal vezane carinske tarife, program automatski učitava procenat za svaku stavku. **VAŽNO:** Pri tome je jako važno da se ukupno unet iznos NE MORA složiti sa vrednošću koja je raspodeljena na artikle. Na primer, ako je definisano da je za neki artikal carinska stopa 5 procenata i ako je kupljeno 10 kom x 100 din, program automatski dodeljuje artiklu carinu od 5 dinara, pa će ukupan raspodeljeni iznos carine biti 50 dinara. Ako je ukupan iznos za carinu različit od toga, ostatak će ostati neraspoređen.

- OSN+CAR - ovaj metod radi isto kao carina, s tim što uvek raspoređuje ukupan iznos carine i to procentualno po carinskim stopama.

- FORMULA - za raspored troška se koristi formula u kojoj se koriste promenljive:

a - akciza po jedinici mere

c - carina

v - nabavna vrednost robe

k - količina robe

Na primer, ako treba zadati raspodelu akcize, zadaje se formula $K \cdot A$. Ako se zadaje carina, onda

je formula V*C i slično.

- ARTIKAL - Posebna oznaka koja označava porez koji se tiče artikala. Koristi se prilikom iskazivanja poreza po dokumentu.

- MP CENA - Trošak se raspodeljuje proporcionalno preporučenoj MP ceni artikla.

Komandom Alt-W se podaci o troškovima mogu upisati u clipboard. Kasnije se komandom Alt-R ovi podaci mogu učitati čime se olakšava pisanje standardizovanih troškova.

PRIMERI:

	F	PDV	POZ	RAS	OPIS	VREDNOST	BP	POREZ	VREDNOST	POR	OZN	TIP	DOBAVLJAČ
	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
1.	?	8a.2		Art	Porez P20		0,00	P20		200,00		Sis	
2.		8a.2		Art	Porez P20		0,00	P20		200,00		Sis	UPRA
3.		8a.2		Vre	Usluga transporta	100,00		P20		20,00		Sis	XY P
4.	?	8d.2		Vre	Utovar	500,00		0		0,00		Van	

1. PDV koji je iskazao dobavljač na robu vrednosti 1000 dinara.

2. PDV koji je zaračunat prilikom uvoza i plaća se SUC

3. Faktura za uslugu od 100 dinara + 20 din PDV

4. Usluga firme van PDV sistema od 500 dinara

PRIMER UVOZNE KALKULACIJE:

Uvezena je roba u vrednosti od 220.000. Carina je placena 45.000. Prevoz do granice (uključen je u osnovicu za obracun) 54.000. Plaćen je PDV od 63.800. Špeditorske usluge su 25.000 + 5.000 porez. Evo kako treba uneti dodatne stavke:

F	PDV	POZ	RAS	OPIS	VRED.	BP	POR	VRED.	POR	OZ	DOBAVLJAČ	TIP
?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?	?
6.2.1			Art	Porez P20		0	P20	63.800			SUC	Uvo
6.2.1			Vre	Carina	45.000		P20		0		SUC	Uvo
6.2.1			Vre	Prevoz	54.000		0		0		Duga Trans	Uvo
8a.2			Vre	Spediter	25.000		P20	5.000			XY Sped	Sis

Najvažniji je prvi red u kome je iskazan porez i važno je da za tip raspodele treba staviti "Art". Ostali redovi mogu biti i drugačiji. Na primer, za raspodelu carine se može koristiti metod "Osn".

Ovakva faktura se knjiži u KUF na sledeći način:

PDV	POZ	DOBAVLJ	UK+PDV	BEZ PDV	PRE.PDV	ODBIJA SE	OSN.UVOZ	IZN.PDV
6.2.1		CAJCLON	283.800	220.000				
	63.800		63.800	220.000	63.800	(1)6.2.1 SUC	45.000	45.000
	0		0	45.000	0	(2)6.2.1 Duga	54.000	54.000
	0		0	54.000	0	(3)		
8a.2	XY	Sped	30.000	25.000	5.000	5.000	0	0 (4)

Međutim, pošto je propisano da se za osnovicu uzima osnovica koju je ustanovila carina, knjiženje se menja tako što se **sve stavke sa pozicijom 6.2.1 se anuliraju i umesto njih se upisuje nova osnovica zadata komandom F6 na ualznoj fakturi**

. Ako je to recimo 300.000, rezultat je:

PDV	POZ	DOBAVLJ	UK+PDV	BEZ PDV	PRE.PDV	ODBIJA SE	OSN.UVOZ	IZN.PDV
6.2.1	CAJCLON	363.800	300.000	63.800	(1)6.2.1	SUC		
0	63.800	0	0	0	(2)6.2.1	Duga		
0	0	0	0	0	(3)			
8a.2	XY Sped	30.000	25.000	5.000		5.000	0	0 (4)

Redovi (2) i (3) su sada anulirani, pa se izbacuju iz KUF. Red (1) sadrži osnovicu i PDV, pa se on razbija na dva reda (1a) i (1b), osnovica zadržava svoju PDV poziciju (6.2.1), a PDV ide na 6.4:

PDV	POZ	DOBAVLJ	UK+PDV	BEZ PDV	PRE.PDV	ODBIJA SE	OSN.UVOZ	IZN.PDV
6.2.1	CAJCLON	363.800	300.000	0	0	300.000	0	(1a)
6.4	CAJCLON	0	0	63.800	63.800	0	63.800	(1b)
8a.2	XY Sped	30.000	25.000	5.000	5.000	0	0	(4)

Ukoliko želite da prevoz iskažete na drugoj poziciji, onda unos treba ovako da izgleda:

F	PDV	POZ	RAS	OPIS	VRED.BP	POR	VRED.POR	OZ	DOBAVLJA?	TIP
?	???????	???	????????????????????	???????	???	???????	??	????????????????	???	???
	6.2.1	Art	Porez	P20	0	P20	63.800		SUC	Uvo
	6.2.1	Vre	Carina		45.000	P20	0		SUC	Uvo
8v.2	Vre	Prevoz			54.000	0	0		Duga Trans	0sl
8a.2	Vre	Spediter			25.000	P20	5.000		XY Sped	Sis

Ukoliko je prevoznik domaća firma koje je u sistemu PDV, koristi se pozicija 8v.2, a ako je strana firma 8g.1.

Napomena: Ako se datum PDV razlikuje od datuma osnovice (komanda "P"), program u KUF knjiži u jednom periodu osnovicu, a u drugom PDV. Međutim, u taj drugi period ulaze **sve stavke**, uključujući i stavke koje se ne odnose direktno na uvoz. U prethodnom primeru je takva stavka (4). Ukoliko se PDV plaća u narednom periodu, PDV od 5.000 će biti knjižen u istom periodu. Ukoliko to ne želite, morate ovu fakturu posebno uneti.

UVOZNE FAKTURE BEZ ARTIKALA

Ukoliko unosite uvoznju fakturu koja nema artikla, treba je ovako uneti:

F	PDV	POZ	RAS	OPIS	VRED.BP	POR	VRED.POR	OZ	DOBAVLJA?	TIP
?	???????	???	????????????????????	???????	???	???????	??	????????????????	???	???
	6.2.1	Vre	PDV		0	P20				
	200	SUC			Uvo?	6.2.1	Vre	Osnovica	1000	P20
	0				Uvo					

Pri tom je obavezno da se na osnovici unese oznaka poreza (P20), jer u suprotnom program neće moći da popuni odgovarajuću kolonu POPDV obrasca. Takođe je potrebno uneti i carinsku osnovicu (F6 na ulaznoj fakturi).

Primer: uvoz osnovnih sredstava

UNOS ULAZA ROBE OD FIRME VAN SISTEMA PDV

Normalno se unesu stavke, a u dodatnim stavkama se upiše stavka sa raspodelom "Art", za tip se stavi "Van sistema" (8d.2) , za vrednost i PDV se stavi 0.

NABAVKA OD POLJOPRIVREDNIKA

Za otkup od poljoprivrednika treba otvoriti poresku stopu od P8. Podatke treba uneti ovako:

F	PDV	POZ	RAS	OPIS	VRED.BP	POR	VRED.POR	OZ	DOBAVLJA?	TIP
?	???????	???	????????????????????	???????	???	???????	??	????????????????	???	
7.1			Vre	Namirnice	1000	P8	80		Polj.dobro XY	Pol

Ukoliko ne postoje uslovi za odbitak PDV naknade, treba komandom "-" dodati oznaku da nema odbitka. Takođe treba na registratoru ovakvih faktura uključiti opciju "provera PDV". Zatim komandom "P" treba označiti svaku fakturu koja je plaćena. Na osnovu ovih podataka program u KUF generiše četiri stavke:

- 7.1 - osnovica primljenih dobara
- 7.2 - plaćena osnovica primljenih dobara
- 7.3 - plaćena PDV naknada
- 7.4 - plaćena PDV naknada na koju postoji pravo odbitka

7.1 se generiše kod prijema robe. 7.2 i 7.3 se generišu kada se faktura plati, odnosno kada se komandom "P" unese datum PDV. Stavka 7.4 se generiše samo ako je faktura plaćena i postoje uslovi za odbitak PDV.

NAPOMENA: ako se nabavljeni proizvodi evidentiraju komandno (kao artikli), **onda obavezno za raspodelu treba izabrati "Art.PDV"!**

INTERNI OBRAČUN PDV-A

U nekim slučajevima se na osnovu ulazne fakture mora interno obračunati PDV. Na primer, za nabavku softvera od stranih lica, sekundarne sirovine, građevinski radovi itd. Ovakve ulazne fakture zahtevaju poseban postupak unosa. U polje PDV se unosi jedna od sledećih PDV pozicija: **8b i 8g**. Zatim se normalno unosi opis, iznos osnovice i PDV. Kada se faktura snimi, PDV se neće upisati na karticu dobavljača. Na primer:

F	PDV	POZ	RAS	OPIS	VREDNOST BP	POREZ	VREDNOST POR
?	???????	???	????????????????????	????????????????	??????	??????	????????????????
?	8b.2		Vre		1.000,00	P20	2.000,00

U ovom slučaju se kartica dobavljača zadužuje za 1000 din, jer je u pitanju interni obračun PDV. Kod knjiženja u KUF se normalno knjiže osnovica i PDV, ali se automatski generiše i posebna stavka u registratoru KIF "Interni obračun PDV" i tu se upisuje obračunati PDV. U poreskoj prijavi se poništavaju ulazni i izlazni PDV, tako da je ukupna obaveza nula. Međutim, ako se ovaj PDV ne može odbiti, onda se koristi komanda "-" čime se stavka posebno označava:

F	PDV	POZ	RAS	OPIS	VREDNOST BP	POREZ	VREDNOST POR
---	-----	-----	-----	------	-------------	-------	--------------

Fakture od Infostana možete preuzeti direktno sa SEF. One se evidentiraju na sledeći način.